

Mišljenje roditelja o utjecaju dječje hodalice na sigurnost i motorički razvoj djeteta

Marija Dravinski¹, Mirjana Kralj²

Cilj istraživanja: Cilj ovoga istraživanja je ispitati mišljenje roditelja o utjecaju dječje hodalice na sigurnost i motorički razvoj djeteta.

Ispitanici i metode: U istraživanju je sudjelovalo 154 roditelja/staratelja djece u dobi 4-18 mjeseci, bez neurološkog deficita. Za ovo presječno istraživanje, podaci su prikupljeni prilagođenim anonimnim upitnikom, uz dopuštenje autora originalne verzije upitnika „Baby walker study SSPS variables“. Upitnik se sastojao od 23 pitanja koja obuhvaćaju opće podatke ispitanika, te mišljenja i iskustva roditelja o utjecaju dječje hodalice na sigurnost i motorički razvoj djeteta. Analiza je napravljena s pomoću SPSS statističkog programa (22.0, SPSS Inc., Chicago, IL, SAD). Istraživanje je provedeno tijekom svibnja i lipnja 2021. godine, na području Osječko-baranjske županije.

Rezultati: Od ukupno 154 ispitanih roditelja, 31,8 % djece ispitanika koristi (ili je koristilo) dječju hodalicu. Od 49 ispitanika čije dijete koristi (ili je koristilo) dječju hodalicu, njih čak 27 (55,1 %) je prethodno savjetovano da to ne čine. Roditelji se u najvećem postotku odlučuju na korištenje ovoga proizvoda jer smatraju da se tako dijete na siguran način zabavlja, a značajan je i broj ispitanika koji smatra da upotreba dječje hodalice ubrzava prohodavanje djeteta, odnosno da će ovaj proizvod pomoći djetetu ojačati muskulaturu nogu/leđa/stomaka. Alarmantan je podatak da je 5,2 % ispitanika dobilo savjet od stručne medicinske osobe da koriste dječju hodalicu.

Zaključak: Značajan postotak ispitanika vjeruje u sigurnost i pozitivne učinke dječje hodalice na motorički i mišićno-koštani razvoj djeteta. S obzirom na alarmantne podatke dobivene ovim istraživanjem, prijeko je potrebno educiranje roditelja, ali i stručnih djelatnika.

Ključne riječi: DIJETE; HODALICE; MOTORIČKI RAZVOJ, SIGURNOST

UVOD

Ovaj članak izrađen na temelju diplomskog rada Dravinski Marije, napisan 2021. godine na Fakul-

tetu za dentalnu medicinu i zdravstvo, Sveučilište J.J. Strossmayer Osijek.
(Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:243:949684>).

¹Zdravstvena i veterinarska škola dr. Andrije Štampara, ulica Hansa Dietricha Genschera 16a, 32100 Vinkovci

²Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Fakultet za dentalnu medicinu i zdravstvo, Crkvena 21, 31000 Osijek, Medicinska škola Osijek, Vukovarska cesta 209, 31000 Osijek

Ustanove u kojima je provedeno istraživanje:
Dom zdravlja Osječko-baranjske županije (pedijatrijske ambulante)

Karakteristike dječje hodalice i utjecaj na sigurnost

Napretkom tehnologije na tržištu sve češće pronalazimo razne oblike dječje opreme koje se predstavljaju kao korisni dodaci u olakšavanju zahtjevnih svakodnevnih roditelja i djeteta - od ljuljački, njihaljki, hopsalica pa do hodalice. Dječja hodalica namijenjena je djeci u dobi od 6 do 18 mjeseci, a sami naziv upućuje na proizvod koji će pomoći djetetu postići samostalan hod (1).

Ozljede u dječjoj dobi oduvijek su držale posebno mjesto u medicinskoj znanosti. Tijekom osamdesetih i devedesetih godina prošloga stoljeća provodila su se brojna istraživanja koja su ispitivala sigurnost dječje hodalice (2, 3). Zabilježene su brojne ozljede, no one najčešće su pretežno uzrokovane padovima. Stube su uključene u 75 % do 96 % slučajeva, a s obzirom na to da su posljedice ovakvoga pada frakture lubanje, ubrajaju se u gotovo sve teške ozljede (2). Zabilježen je i mali broj kompresijskih ozljeda prstiju gornjih i donjih ekstremiteta, opekline čine 2 % do 5 % ozljeda, te trovanje dojenčadi mlađe od 1 godine (2). Ozljede poput opekline i trovanja mogu se pripisati olakšanom pristupu izvorima tih opasnosti koje pruža povećana pokretljivost djeteta u hodalicama.

Karakteristike dječje hodalice i utjecaj na mišićno-koštani razvoj djeteta

Posebno osjetljivo razdoblje senzomotoričkog razvoja jest prva godina djetetova života (4, 5). Motorički razvoj opisujemo kao senzomotorički razvoj. Značajan senzorički input doprinosi razvoju, a pri tome su uključeni svi osjetni sustavi: vizualni, vestibularni i somatosenzorički (propriocepcija i osjet dodira). Djeca su vrlo aktivna, naročito unutar prvih godinu dana života. Ponavljaju pokrete i time razvijaju osjet kinestezije i svijest o pokretu (4, 6-9).

Rigidni okvir dječje hodalice djetetu priječi pogled na donje ekstremitete i teren kojim se kreće, a ograničena je i kinestezija (osjet pokreta tijela i dijelova tijela). Uloga kinestetskih informacija temeljna je tijekom razvoja hoda uz prisutnost vizualnih povratnih informacija. Istraživanja su pokazala da su djeca, prilikom inicijalnog prohodavanja, pokazala potrebu kinestetskog istraživanja

Slika 1. Nagnuti trup djeteta u stranu i prema naprijed, loša kontrola pokreta glave, pokretanje uz izvrnuto stopalo. Izvorna slika autora.

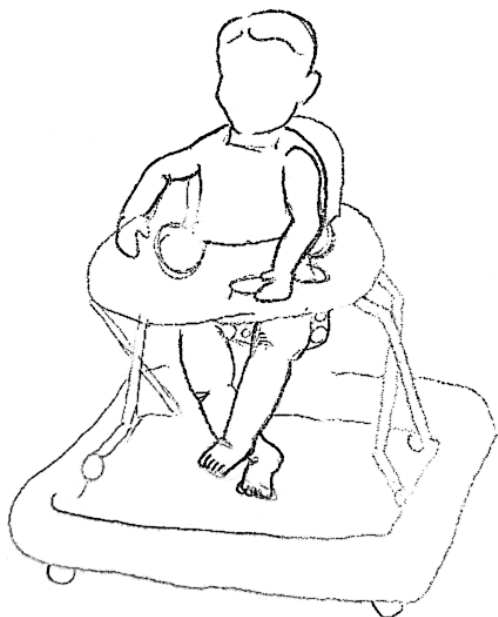
(istraživanje okoliša kroz osjet dodira i pokreta) vidljive prepreke da bi hodali preko nje (7, 9, 10, 11). Nadalje, rigidni okvir dječje hodalice onemogućuje djetetu prirodan pad tijekom hoda. Naime, vještine učenja bilo koje vrste, pa tako i učenje hoda, ne samo da uključuju pogreške – koje su u slučaju učenja hoda padovi – već iste i zahtijevaju! Na ovaj način, metodom „pokušaj – pogreška“ dijete uči i usavršava svoj hod (12, 13). Kada mu je to onemogućeno, dijete ne razvija ekvilibrijske i zaštitne reakcije. Drugim riječima, dijete se prilikom pada neće znati obraniti ispružanjem ruku.

Mekano sjedalo koje se nalazi unutar okvira hodalice, pruža veliko opterećenje na kukove, koji razvojno još nisu sposobni podnositi težinu tijela djeteta. Isto opterećenje se prenosi i na distalne segmente donjih ekstremiteta – koljena i stopala – a rezultat je loše poravnanje segmenata tijela, što se u odraslom životu prezentira slikom valgus/varus koljena, ravnih stopala, raznih deformiteta kralješnice ili kroničnom križoboljom, itd. Jednom kada je dijete smješteno u mekano sjedalo dječje hodalice okruženo rigidnim okvirom, ono će instantno zauzeti nepravilan položaj tijela, čime razvija nepravilnu posturu naginjanjem trupa prema naprijed (Slika 1), nazad, ili u stranu, a neka djeca pokazuju i lošu kontrolu pokreta glave (14, 15).

Dijete za vrijeme provedeno u hodalici ne pokazuje tipičan ciklus hoda – u pokušaju pokretanja do željenog mjesta, odiže se na prste (Slika 2) te pri

Slika 2. Primjetan obrazac hoda na prstima.
Izvorna slika autora.

Slika 3. Nagnuti trup djeteta prema nazad, a u pokušaju pokretanja, dijete isprepliče noge i izvrće stopala. Izvorna slika autora.

tome jedna noga zapinje o drugu, isprepliče noge, te se odguruje (proniranih/supiniranih) stopala o podlogu (Slika 3). Obrazac hoda na prstima (tzv. ekvinus hod) posebno je značajan i čest u djece koja koriste dječju hodalicu (14).

Mišljenje roditelja o utjecaju dječje hodalice na sigurnost i mišićno-koštani razvoj djeteta

Psihofizički razvoj djeteta rezultat je njegove socijalne i fizičke interakcije s okolinom. Svaki roditelj

razvija vlastite metode odgoja, po uzoru na određena vjerovanja, stečena društvenim i kulturnim iskustvima.

Donošenje odluke roditelja o korištenju dječje hodalice mogu se temeljiti na kulturnim uvjerenjima, društvenim mitovima i/ili osobnim interesima (16).

I u modernom dobu veliki utjecaj na metode odgoja imaju tradicionalna uvjerenja, ali njima se sada pridružuju i društvene mreže, preplavljene trendovima u modernom majčinstvu. Društvene mreže predstavljaju razne oblike dječje opreme koje svojim suvremenim dizajnom (ali i cijenom) diskretno definiraju društveni stalež – kako roditelja, tako i djeteta. U želji da si olakšaju zahtjevnu svakodnevnicu, ali da pri tome pomognu djetetu da na zabavan način ostvari prve samostalne korake, roditelji pribjegavaju raznim proizvodima, nesvjesni potencijalne opasnosti.

Najčešći razlozi zbog kojih se roditelji odlučuju na korištenje dječje hodalice, iz osobnih interesa, su: daje djetetu slobodu kretanja, pomaže djetetu postići prve samostalne korake, okupira djetetu pažnju. Česti su razlozi korištenja ovoga proizvoda i tradicija, preporuka od drugih, ili jer je hodalica dobivena kao poklon. Glavni čimbenik zbog kojih roditelji ne koriste dječje hodalice je vjerojatnost nezgoda, dok dvije trećine djece s ozljedama povezane s hodalicom nastavljaju koristiti hodalice (16, 17).

CILJ

Cilj ovoga istraživanja je ispitati mišljenje roditelja o utjecaju dječje hodalice na sigurnost i motorički razvoj djeteta.

HIPOTEZA

Roditelji su mišljenja kako je dječja hodalica sigurno sredstvo i pomoć u pravilnom prohodavanju djeteta.

ISPITANICI I METODE

Ispitanici su roditelji djece do 2 godine starosti koja nemaju neurološkog deficita, s prebivalištem na području Osječko – baranjske županije.

Uz dobrovoljan pristanak, u istraživanju je ukupno sudjelovalo 151 roditelj te 3 skrbnika (staratelja). Iz istraživanja su isključeni roditelji ispitanici koji

nemaju prebivalište na području Osječko – baranjske županije, te roditelji ispitanici koji su imali djecu stariju od 2 godine ili djecu s neurološkim deficitom.

Istraživanje udovoljava Kodeksu medicinske etike i deontologije te je na isto dalo odobrenje Etičko povjerenstvo Doma zdravlja Osječko – baranjske županije (ur. br. 03-1057-1/21).

Podaci su prikupljeni prilagođenim strukturiranim anonimnim anketnim upitnikom „Baby walker study SPSS variables“, uz dopuštenje autora Mazen Alessae (18). Provedeno je presječno istraživanje (19). Upitnik se sastojao od 23 čestice koje obuhvaćaju opće podatke ispitanika (3 čestice), te podatke o razlozima korištenja i sigurnosti dječje hodalice (20 čestica). Anketni upitnik proveden je u virtualnom obliku putem Google Forms obrasca (79 ispitanika) dok je upitnik u fizičkom obliku bio dostupan u pedijatrijskim ambulancama na području Osječko – baranjske županije, te je isti ispunilo 75 ispitanika. Istraživanje je provedeno tijekom svibnja i lipnja 2021. godine.

Statističke metode

Sve varijable u istraživanju su nominalna mjerna ljestvica. Kategorijske varijable prikazane su kao apsolutne i relativne vrijednosti. U ovom istraživanju, deskriptivnom statistikom prikazani su opći podaci ispitanika, mišljenje i iskustva roditelja čija djeca koriste (ili su koristila) dječju hodalicu, te mišljenje i iskustva svih ispitanih roditelja o utjecaju dječje hodalice na motorički i mišićno – koštani razvoj djeteta. Sve varijable su kategoričke, uglavnom dihotomne. Za istraživanje povezanosti među varijablama korišteni su Hi-kvadrat test i Fishers exact test. Odabrana razina značajnosti P postavljena za cijelo istraživanje je 0,05. Analiza je napravljena s pomoću SPSS statističkog programa (22.0, SPSS Inc., Chicago, IL, SAD).

REZULTATI

U istraživanju je sudjelovalo 154 ispitanika, a najveći odaziv pokazalo je 125 majki. Podaci ispitanika prikazani su u tablici (Tablica 1).

Ključna pitanja o korištenju i preporukama za, odnosno protiv dječje hodalice bila su: koristi li (ili je nekada koristilo) dijete ispitanika dječju hodalicu, koristi li sada prvi puta dječju hodalicu, jesu li ju

Tablica 1. Opći podaci ispitanika

		N (%)
Roditelj koji odgovara na anketu	Majka	125 (81)
	Otac	26 (17)
	Staratelj	3 (2)
Razina obrazovanja	Srednja škola	69 (45)
	Prvostupništvo	21 (14)
	Magisterij	28 (18)
	Diplomski studij i više	36 (23)
Broj djece	Jedno	92 (60)
	Dvoje	37 (24)
	Troje	17 (11)
	Četvero i više	8 (5)
Dob djeteta	Mlađe od 12 mjeseci	49 (32)
	12–15 mjeseci	28 (18)
	15–20 mjeseci	26 (17)
	Više od 20 mjeseci	51 (33)

Tablica 2. Podaci o korištenju i preporukama za dječju hodalicu

		N (%)
Jeste li koristili (trenutno koristite) dječju hodalicu	Da	49 (31,8)
	Ne	105 (68,2)
Koristite li sada prvi puta dječju hodalicu	Da	28 (18,2)
	Ne	45 (29,2)
	Ne koristim	81 (52,6)
Je li Vam hodalica preporučena od strane prijatelja/rodbine	Da	82 (53,2)
	Ne	72 (46,8)
Je li Vam hodalica preporučena od strane stručne medicinske osobe	Da	8 (5,2)
	Ne	146 (94,8)

preporučili prijatelji/rodbina, je li dječju hodalicu ispitanicima preporučilo medicinsko osoblje, jesu li ispitanici ikada bili savjetovani da NE koristite hodalicu, te tko ih je tako savjetovao. Rezultati su prikazani tablicom (Tablica 2).

Najveći broj ispitanika, njih 46 (29,9 %) navodi kako koriste dječju hodalicu jer na siguran način daje slobodu kretanja djetetu, 37 (24 %) ispitanika koristi dječju hodalicu jer okupira djetetu pažnju, 15 (9,7 %) ispitanika koristi dječju hodalicu jer smatra da potiče rano prohodavanje djeteta, a 9 (5,8 %) ispitanika koristi dječju hodalicu jer smatra kako ju svi koriste.

Sukladno rezultatima, 14 (29 %) ispitanika navodi kako je najčešća dob djeteta u kojoj se koristi dječ-

ja hodalice manje od 12 mjeseci, a najrjeđe se hodalice koristi u dobi djeteta od 15 do 20 mjeseci 9 (19 %). 33 (65 %) ispitanika čija djeca koriste (ili su koristila) hodalicu odgovorila su kako dijete to čini manje od 1 sat dnevno.

Iz ovoga istraživanja je vidljivo kako je svega troje djece (2 %) doživjelo ozljedu za vrijeme provedeno u dječjoj hodatici.

Od ukupnog broja ispitanika, 37 (24 %) ispitanika smatra kako dječja hodalice ubrzava pojavu djetetovog samostalnog hoda i jača miškulaturu nogu, leđa i trbuha.

RASPRAVA

Posljednje istraživanje provedeno u Hrvatskoj na području grada Osijeka, navodi kako od 653 ispitanih roditelja djece predškolske dobi, 63,1 % roditelja koristi dječju hodalicu (20). I ovo istraživanje je pokazalo da značajan postotak ispitanika ima iskustvo s korištenjem ovoga proizvoda. Ovakvim rezultatima pridonosi široka rasprostranjenost dječjih hodalice koje se mogu potražiti u gotovo svim prodajnim mjestima dječje opreme, po vrlo pristupačnoj cijeni. Dječja hodalice čest je dodatak dječjoj opremi u mnogim državama Europe. U Velikoj Britaniji preko 50 % djece koristi dječju hodalicu (1, 21).

Nadalje, istraživalo se koriste li više dječju hodalicu roditelji jednog djeteta, ili roditelji više djece. Rezultati pokazuju da dječju hodalicu češće koriste roditelji više djece, nego roditelji jednoga djeteta. Ovi su podaci vjerojatno rezultat zahtjevne svakodnevne roditelja više djece. Dok dijete provodi vrijeme u hodatici, pažnja mu je usmjerena na igračke koje krasi okvir hodalice, ali i na novu perspektivu iz koje promatra okolinu. Stoga dijete ne traži pažnju roditelja, što roditeljima daje slobodu u obavljanju drugih poslova.

Istraživanjem je poznat podatak u kojoj se dobi djeteta najčešće koristi dječja hodalice – najveći dio, čak 29 % djece ispitanika, mlađe je od 12 mjeseci. Prvih godinu dana djetetova rasta i razvoja značajno je po razvoju grube motorike, koja se očituje motoričkim miljokazima. U tom razdoblju, najvažnije je djetetu omogućiti nesmetanu slobodu prirodnog kretanja: okretanje s leđa na stomak i obratno, razne oblike puzanja, a potom i vertikalizacija (8, 22).

Alarmantan je podatak da je 5,2 % ispitanika dobio savjet od stručne medicinske osobe da koriste dječju hodalicu. Iako se podatak od 5,2 % ne čini velikim, na broj stručnih medicinskih djelatnika s područja Osijeka ovaj podatak je poražavajući.

Istraživanjem je utvrđena statistički značajna povezanost između razine obrazovanja roditelja i korištenja hodalice. Dakle, što je viša razina obrazovanja roditelja, to je među roditeljima manja učestalost korištenja dječje hodalice. Tome u prilog upućuju i rezultati istraživanja iz 2011. provedenog u Osijeku među roditeljima djece predškolske dobi (20).

Najčešći razlog zbog kojega se roditelji odlučuju na korištenje dječje hodalice je upravo taj što smatraju da ovaj proizvod na siguran način omogućuje djetetu slobodu kretanja, a ipak se bilježe određeni oblici ozljeda djece ispitanika u dječjoj hodatici. Zabrinjavajući je i podatak dobiven ovim istraživanjem da više od polovice roditelja ispitanika čije dijete koristi hodalicu prethodno savjetovano da to ne čine. Rezultati sličnog istraživanja provedenog 2015. godine u Kuvajtu (18) pokazuju stopu ozljeda uzrokovane dječjom hodalicom od 29 % na uzorku od 235 ispitanika. Zabilježene vrste ozljeda uključuju pad iz hodalice, pad s visine, kompresijske ozljede prstiju i opekline. Neka su se djeca otrovala gutanjem kemikalija, na neku su pali predmeti, dok su druga imala posjekotine nakon što su posegnula za oštrim predmetom (18).

I u mnogim europskim zemljama, dječje su hodalice povezane s najvećim brojem ozljeda u odnosu na druge vrste dječje opreme, uzrokujući tako velik broj teških padova, opekline i trovanja. Podaci o takvim ozljedama iz 9 europskih zemalja pokazali su da preko 90 % ozljeda uzrokovane dječjim hodalicama čine ozljede glave (31 % ozljede mozga, 35 % ozljede lubanje). Evidencijom jedne austrijske bolnice prikazano je da se navedene teške ozljede događaju najmanje jednom tjedno, a istraživanje u Walesu pokazalo je da je 25 % djece hospitalizirano s opekotinama (21).

Većina dosadašnjih istraživanja problematiku hodalice predstavlja kroz prizmu opasnosti po sigurnost djeteta, no malo je istraživanja koja naglasak stavljaju na negativan utjecaj hodalice na lokomotorni razvoj djeteta (1, 3, 23). Ako je dijete većinu svog vremena provodilo u dječjoj hodatici, u najkritičnijoj fazi svoga razvoja, usvojiti će obrasce

pokreta (pa tako i hoda) i posture kakvima je pridonijela dječja hodalica.

Istraživanje provedeno u Rusiji 2017. godine na uzorku od 749 djece ispitalo je povezanost između korištenja dječje hodalice i obrasca hoda na prstima. Sindrom idiopatskog hoda na prstima dijagnosticira se u djece starije od 2 do 3 godine, prije čega se takav obrazac smatra normom. Općenito se idiopatski hod na prstima razlikuje od nekoliko ortopedskih i neuroloških bolesti, prvenstveno od urođenog skraćenja Ahilove tetive i spastične diplegije. Neki su autori sugerirali da idiopatski hod na prstima predstavlja minimalnu cerebralnu disfunkciju. Istraživanjem je zaključeno da upotreba dječje hodalice predstavlja čimbenik koji pridonosi formiranju hoda na prstima i kao mogući uzročni čimbenik idiopatskog hoda na prstima (22, 24).

ZAKLJUČAK

Na temelju provedenog istraživanja kojem se ispitivalo mišljenje roditelja o utjecaju dječje hodalice na sigurnost i motorički razvoj djeteta i dobivenih rezultata, može se zaključiti kako značajan postotak ispitanika vjeruje u sigurnost i pozitivne učinke dječje hodalice na sigurnost i mišićno-koštani razvoj djeteta.

Dosadašnjim istraživanjima utaban je put budućim. Od prvih nacrti dizajna dječje hodalice iz 19. stoljeća, prvih preporuka za korištenje iste, pa do posljednjih podataka o ozbiljnim ozljedama, motoričkim i kognitivnim odstupanjima prouzrokovanim korištenjem dječje hodalice, prošlo je puno godina, bezbroj računica, podataka i zaključaka. Svako do sada provedeno istraživanje pozornost čitatelja stavlja na jedno – opasnost i konačnu zabranu prodaje i korištenja ovoga proizvoda. Kanada je prva zemlja koja odgovara na apel stručnjaka, no Europa, a ponajviše Hrvatska, još zaostaju za razvijenim zemljama (20).

S obzirom na alarmantne podatke dobivene ovim istraživanjem, prijeko je potrebno educiranje roditelja ali i zdravstvenih stručnjaka, o opasnostima i rizicima vezanih za uporabu dječjih hodalica.

LITERATURA

1. An official EU website. European Commission. Consumers: European Commission adopts EU standard for baby walkers to prevent infant accidents. 2009. Dostupno na

adresi: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_09_45. Datum pristupa 6.6.2021.

2. Committee on Injury and Poison Prevention. Injuries associated with infant walkers. *AAP*. 2001;108(3):790-792. doi: 10.1542/peds.108.3.790
3. Shareov AN, Krivova AV, Rodionova SS, Zakharov VP. Damage Associated With The Use Of Baby Walkers. *Pediatric Traumatology, Orthopaedics and Reconstructive Surgery*. 2018;6(4):48-58. doi: 10.17816/PTORS6448-58
4. Krawczyk DC. Reasoning - The neuroscience of how we think. Chapter 5 - Reasoning Origins: Human development during childhood. The sensorimotor period: 0-2 Years of Age. Elsevier Inc; 2018.
5. Siegel AC, Burton RV. Effects of baby walkers on motor and mental development in human infants. *J Dev Behav Pediatr*. 1999;20(5):355-361. doi:10.1097/00004703-199910000-00010
6. Bly L. Components of typical and atypical motor development. 1. izd. Laguna Beach, CA: Neuro-developmental treatment association, Inc; 2011.
7. Adolph KE, Robinson SR. The Road to Walking: What learning to walk tells us about development. *Oxford Handbook of Developmental Psychology*. 2013; 403-443. doi: 10.1093/oxfordhb/9780199958450.013.0015
8. Adolph KE, Berger S, Leo AJ. Developmental continuity? Crawling, cruising, and walking. *Dev Sci*. 2011;14(2):306-318. doi: 10.1111/j.1467-7687.2010.00989.x
9. Gerber JR, Wilks T, Erdie-Lalena C. Developmental milestones: motor development. *Pediatr. Rev*. 2010;31;267-277. doi: 10.1542/pir.31-8-267
10. Iosa M, Fusco A, Morone G, Paolucci S. Effects of visual deprivation on gait dynamic stability. *ScientificWorldJournal*. 2012;974560. doi: 10.1100/2012/974560
11. Adolph KE, Franchak JM. The development of motor behavior. *Wiley Interdiscip Rev Cogn Sci*. 2017;8(1-2):1002-1430. doi: 10.1002/wcs.1430
12. Huberman A. Failing correctly & neuroplasticity. Dostupno na adresi: <https://www.instagram.com/p/CPFGA54npwS/>. Datum pristupa 8.6.2021.
13. Adolph KE, Hoch JE. The Importance of Motor Skills for Development. *Nestle Nutr Inst Workshop Ser*. 2020;95: 136-144. doi:10.1159/000511511
14. Mete M, Keskindemirci G, Gökçay G. Baby walker use and child development. *Int J Pediatr Res*. 2019;5:051. doi: 10.23937/2469-5769/1510051
15. Mete M, Devocioğlu E, Boran P, Yetim A, Pazar A, Gökçay G. Baby walker use and its consequences in a group of Turkish children. *Çocuk Dergisi* 2017; 17(4):158-162. doi: 10.5222/j.child.2017.158
16. Badihian S, Badihian N. The effect of baby walker on child development: A systematic review. *Iranian Journal of Child Neurology*. 2017;11(4):1-6. doi: 10.22037/ijcn.v11i4.15509
17. Hupp S, Jewell J. Great myths Of child development. 1. izd. West Sussex, UK: John Wiley & Sons, Inc; 2015.

18. Alessa M, Hammoud M, Al Qabandi W. Parental attitudes toward the use of baby walkers. *International Journal of Health Sciences*. 2015;3(4):109–113. doi: 10.15640/ijhs.v3n4a10
19. Marušić M i sur. Uvod u znanstveni rad u medicini. 6. izd. Zagreb: Medicinska Naklada; 2019.
20. Miškulin M, Mujkić A, Miškulin I. Znanje roditelja djece predškolske dobi s područja Grada Osijeka o uporabi dječje hodalice na kotačiće. *Paediatr Croat*. 2015;59(1):180–184.
21. Murphy A, Nicholson AJ. Baby walkers in Europe--time to consider a ban. *Ir Med J*. 2011;104(3):69.
22. Ivanenko YP, Dominici N, Lacquaniti F. Development of Independent Walking in Toddlers. *Exercise and Sport Sciences Reviews*. 2007;35(2):67–73. doi: 10.1097/jes.0b013e318059aaf4
23. Garrett M, McElroy AM, Staines A. Locomotor milestones and babywalkers: cross sectional study. *BMJ*. 2002;324(7352):1494. doi: 10.1136/bmj.324.7352.1494
24. Krivova AV, Sharov AN. Baby walkers and phenomenon of toe-walking. *Pediatric Traumatology, Orthopaedics and Reconstructive Surgery*. 2018;6(1):23–32. doi: 10.17816/PTORS6123-32

Adresa za dopisivanje:

Marija Dravinski, mag. physioth.

Zdravstvena i veterinarska škola dr. Andrije Štampara
ulica Hansa Dietricha Genschera 16a
32100 Vinkovci

E-mail: dravinski.m@gmail.com

SUMMARY

Parents' opinions on the impact of a baby walk on the safety and motor development of a child

Marija Dravinski, Mirjana Kralj

Objective: The aim of this study was to examine parents' opinions about the impact of baby walkers on the safety and motor development of their child.

Material and methods: The study involved 154 parents/guardians of children aged 4–18 months, without neurological deficits. For this cross-sectional study, data were collected using an adapted anonymous questionnaire, with the permission of the author of the original version of the questionnaire "Baby walker study SSPS variables". The questionnaire consisted of 23 questions covering general data of the respondents, as well as opinions and experiences of parents about the impact of baby walkers on the safety and motor development of the child. The analysis was performed using the SPSS statistical program (22.0, SPSS Inc., Chicago, IL, USA). The study was conducted during May and June 2021, in the Osijek-Baranja County.

Results: A total of 154 parents were surveyed. 31.8% of the children of the respondents use (or have used) a baby walker. Of the 49 respondents whose child uses (or has used) a baby walker, 27 (55.1%) were previously advised not to do so. The majority of parents decide to use this product because they believe that it is a safe way for their child to have fun, and a significant number of respondents believe that using a baby walker speeds up the child's walking, or that this product will help the child strengthen the muscles of the legs/back/abdomen. It is alarming that 5.2% of the respondents received advice from a medical professional to use a baby walker.

Conclusion: A significant percentage of respondents believe in the safety and positive effects of baby walkers on the motor and musculoskeletal development of children. Given the alarming data obtained in this study, it is imperative to educate parents and professionals.

Keywords: BABY WALKERS; MOTOR DEVELOPMENT; SAFETY